

PROGRAM PROFILAKTYKI

**MŁODZIEŻOWY OŚRODEK SOCJOTERAPII
„DOM MATKI DOBREGO PASTERZA”
W PIASECZNIE**

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	3
II. DIAGNOZA SYTUACJI PSYCHOEDUKACYJNEJ WYCHOWANEK	4
III. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU PROFILAKTYKI	6
IV. POZIOM PROFILAKTYKI – KIERUNKI DZIAŁAŃ	8
V. METODY I FORMY PRACY.....	10
VI. OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH.....	11
VII. OCZEKIWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I EWALUACJA	13

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Dom Matki Dobrego Pasterza” w Piasecznie jest Placówką dla dziewcząt, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym mogą być zagrożone niedostosowaniem społecznym lub uzależnieniem i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz specjalistycznej pomocy psychoedukacyjnej.

W skład Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii wchodzi Internat oraz Zespół Szkół im. Św. Małgorzaty z Kortony. Przebywają w nim wychowanki z obszaru całej Polski. W Placówce funkcjonuje 7 grup wychowawczych (w tym 6 stacjonarnych i 1 grupa niestacjonarna). Wychowanki przyjmowane są wyłącznie na prośbę rodziców lub opiekunów prawnych, zgodnie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. W Ośrodku wychowanki objęte są pomocą pedagogiczną i psychologiczną.

Program Profilaktyki MOS w Piasecznie jest dokumentem, stanowiącym uregulowania wspólne dla Internatu i wszystkich Szkół działających w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii. Obejmuje on wszelkie zagrożenia i opisuje różnorodne celowe działania adresowane do wychowanek, rodziców i całego personelu Placówki, będące odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby tej społeczności. Treści zawarte w Programie dostosowane są do potrzeb i możliwości poznawczych młodzieży, jak również do wymogów współczesnej szkoły.

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Podstawy prawne oddziaływań profilaktycznych w Placówce zawarte są w przepisach następujących aktów prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483)
2. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. z 1991, Nr 120, poz. 526, 527 z późn.zm)
3. Kodeks postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 Nr 89, poz. 555)
4. Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz. U. z 1964 Nr 43, poz. 296).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity – Dz. U. z 2015, poz. 1286);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity – Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 Nr 179, poz. 1485; z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r Nr 10, poz. 55 z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 23 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2008 r. Nr 180, poz. 1108);
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362);
12. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, infor-

macyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. , poz. 1249);

13. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532);
14. Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1489).

II. DIAGNOZA SYTUACJI PSYCHOEDUKACYJNEJ WYCHOWANEK

Okres dorastania to czas szczególnie podatny na zakłócenia i podejmowanie zachowań ryzykownych czyli działań zwiększających prawdopodobieństwo niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji.

W Placówce zauważa się wzmożone i długotrwałe niedyspozycje przebywających w niej dziewcząt. Można je ująć w kilku sferach:

- nieumiejętny sposób wyrażania siebie w sferze poznawczo-motywacyjnej i emocjonalnej. Przejawy tego niedostosowania stanowi niedojrzałość emocjonalna, nieodpowiedzialność, zanik uczuć wyższych, lękliwość, zaburzenia koncentracji uwagi, autoagresja, niepowodzenia szkolne;
- niedostosowanie do norm społecznych i prawnych – objawiające się np. podejmowaniem ryzykownych zachowań seksualnych, agresją w stosunku do kogoś lub czegoś, uzależnieniami, tj. trwałą wolicjonalno-emocjonalną skłonnością do kontaktu z określonymi pojedynczymi osobami, grupami, sytuacjami, środkami i przedmiotami;
- niespełnienie ról społecznych i zadań życiowych obowiązujących jednostki. Przykładem może być nieadekwatne funkcjonowanie w roli członka rodziny, uczennicy, obywatela, brak akceptowania wymogu obowiązku szkolnego lub obowiązków domowych, lenistwo szkolne, wagary, ucieczki;
- nieprzestrzeganie obowiązujących w społeczeństwie wymogów obyczaju i kultury w miejscach publicznych, a także wykazywanie nieumiejętności w sferze kontaktów interpersonalnych (np. permanentne narzucanie innym swych racji, kłótniowość, toksyczność zachowań);
- niedostosowanie do typowych, codziennych, naturalnych warunków społecznych. Wyrażają się one niechęcią i nieumiejętnością samoobsługi, bałaganiarstwem, a także analfabetyzmem funkcjonalnym, w tym nieumiejętnością posługiwania się środkami techniczno-cywilizacyjnymi.

Diagnoza problemów wychowawczych powstała w oparciu o:

- analizę dokumentacji wychowanek (Orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, opinie Rodzinnych Ośrodków Diagnostyczno-Konsultacyjnych, opinie placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których wcześniej przebywały oraz opinie z poprzednich szkół),

- obserwację zachowania na terenie Placówki (zespoły wychowawcze, Rady Pedagogiczne),
- wywiady psychologiczne i pedagogiczne,
- wywiady środowiskowe opracowane przez kuratorów i pracowników socjalnych,
- wywiady z rodzicami,
- ankiety wewnętrzne.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wyodrębniono najczęściej pojawiające się u wychowanków zachowania ryzykowne:

- używanie środków psychoaktywnych (papierosy, alkohol, lekarstwa, narkotyki, dopalacze),
- instrumentalne i ryzykowne zachowania seksualne,
- agresja i autoagresja,
- zaburzenia odżywiania,
- niepowodzenia szkolne,
- nieumiejętne korzystanie z mediów,
- nadmierne angażowanie się w świat cyberprzestrzeni,
- brak lub niski poziom aspiracji życiowej.

Zadaniem profilaktyki jest uruchomienie czynników chroniących młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, m.in.:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- budzenie zainteresowań, ciekawości poznawczej, zainteresowania nauką szkolną,
- zachętę do podejmowania aktywności, wdrażanie do efektywnego spędzania czasu wolnego,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami,
- wspieranie w sytuacjach trudnych,
- budowanie autorytetów, kształtowanie systemu wartości, pozytywnych relacji
- z innymi,
- rozwijanie świadomości własnego ciała, poznawanie roli jaką odgrywa równowaga w organizmie,
- budowanie adekwatnej samooceny i poczucia wartości,
- udział w regularnych praktykach religijnych,
- kształtowanie wrażliwości społecznej.

W profilaktyce nie można pominąć roli rodzica jako partnera Placówki, ponieważ rodzina stanowi naturalne środowisko rozwoju każdego dziecka, jest pierwszym i najważniejszym źródłem norm i wzorców zachowań. Rodzice mają pełne prawo decydowania o tym, jakie oddziaływania wychowawcze, edukacyjne i terapeutyczne podejmowane są wobec ich dzieci. Dlatego w przypadku realizacji działań profilaktycznych we współpracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie lub zagrożoną niedostosowaniem zaangażowanie ze strony rodziny jest wręcz niezbędne. Warunkiem koniecznym do pełnej realizacji Programu jest peda-

gogizacja środowiska rodzinnego ukierunkowana na kształtowanie pożądanych postaw rodzicielskich.

III. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU PROFILAKTYKI

Głównym celem Programu profilaktyki jest zmiana w sferze hierarchii wartości wychowanek, wyrównanie szans edukacyjnych oraz podniesienie poziomu ich dojrzałości społecznej, emocjonalnej i moralnej. Zadaniem realizowanych w ramach Programu oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych jest niesienie pomocy wychowankom, zagrożonym wykluczeniem społecznym, poprzez kształtowanie w nich twórczej postawy wobec otaczającej rzeczywistości, stwarzanie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi osobowościowemu i społecznemu oraz wyrównywanie szans edukacyjnych.

Wszystkie realizowane zadania i treści Programu Profilaktyki skierowane są do wychowanek, rodziców i kadry Ośrodka.

Cele szczegółowe:

Realizowane zadania i treści **w obszarze pracy wychowawczej** mają na celu:

- zbudowanie środowiska akceptacji i bezpieczeństwa, w którym wzajemne relacje oparte są na zasadach otwartości, wzajemnej życzliwości i podmiotowego traktowania;
- umożliwienie wychowankom indywidualnego rozwoju, ukończenia gimnazjum, a także uczenia życia zgodnie ze sobą i otoczeniem;
- wspieranie wychowanek w wyborze szkoły ponadgimnazjalnej lub praktycznej nauki zawodu;
- pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych;
- stworzenie możliwości przepracowania urazów nabytych w środowisku rodzinnym i szkolnym;
- nauka konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- umiejętność nawiązywania pozytywnych relacji interpersonalnych;
- wypracowanie poczucia sprawczości i woli zmiany oraz poprawy jakości swojego życia;
- zachęcanie wychowanek do wdrażania podstawowych umiejętności, które pozwolą im prawidłowo funkcjonować w środowisku otwartym;
- współpraca ze środowiskiem rodzinnym w celu poprawienia relacji rówieśniczych;
- edukację w zakresie zagrożenia patologiami społecznymi;
- dostarczanie informacji na temat uzależnień, wskazywanie możliwości ich unikania i sposobów radzenia sobie z nimi;
- wczesna identyfikacja wychowanek eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi;
- przeciwdziałanie przedwczesnej inicjacji seksualnej;
- kształtowanie umiejętności wychowanek w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów;
- utrzymywanie kontaktu z placówkami specjalistycznymi i instytucjami użyteczności publicznej działającymi na rzecz dzieci i młodzieży;

- zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie pasji i zainteresowań w ramach zajęć dodatkowych;
- promowanie zdrowego stylu życia;
- wzmacnianie poczucia odpowiedzialności wychowanek (jako współgospodarzy placówki) za organizację, warunki i atmosferę panującą w Ośrodku.

Realizowane zadania i treści **w obszarze nauki** mają na celu:

- umożliwienie realizacji obowiązku szkolnego, zapewnienie wychowankom właściwej opieki dydaktyczno-wychowawczej, kontrola wyników nauczania i realizacji obowiązku szkolnego;
- pomoc w uczeniu się i nadrabianiu zaległości edukacyjnych, wyrównywanie braków szkolnych, działania skierowane na poprawę wyników w nauce i uzyskanie promocji do klasy programowo wyższej;
- wyrabianie i usprawnianie umiejętności uczenia się, poszukiwania i wykorzystywania wiedzy;
- realizacja edukacji zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
- podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczennic w zajęcia wychowania fizycznego;
- budowanie motywacji do nauki, przełamywanie niechęci do uczenia się, zdobywania wykształcenia;
- realizacja programów rówieśniczych, takich jak: pomoc koleżeńska w nauce;
- uatrakcyjnienie sposobów przeprowadzania zajęć lekcyjnych oraz zajęć w grupach wychowawczych, praca nad wyrównywaniem szans edukacyjnych;
- pomoc w planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej, z uwzględnieniem możliwości i zainteresowań wychowanek.

Realizowane zadania i treści **w obszarze współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi** naszych wychowanek mają na celu:

- uczenie pozytywnych kontaktów z własnym dzieckiem i radzenie sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych;
- zapoznanie z psychologią karania i nagradzania dzieci;
- pedagogizacja w formie spotkań warsztatowych umożliwiających poszerzenie wiedzy w zakresie funkcjonowania młodzieży w wieku dorastania i związanych z tym zagrożeń; z zakresu szkolnej interwencji profilaktycznej oraz edukacji prawnej, w tym konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy;
- pomoc w pełnieniu funkcji wychowawczej i rozwiązywania problemów wychowawczych, modyfikowanie nieprawidłowych postaw wychowawczych rodziców;
- pozyskiwanie od rodziców informacji na temat zachowania wychowanki w środowisku rodzinnym;
- doradztwo w zakresie możliwości korzystania z pomocy specjalistycznych instytucji i organizacji wspierających i działających na rzecz dzieci i rodziny w sytuacjach kryzysowych;

- uaktywnianie rodziców w uczestniczeniu w różnych imprezach i uroczystościach organizowanych na terenie placówki w celu budowania pozytywnych więzi emocjonalnych z dzieckiem;
- działania na rzecz promocji Ośrodka – promocja działań wychowanek i udział w życiu środowiska lokalnego;
- konsultowanie z nimi treści Programu w trakcie rozmów telefonicznych oraz osobistych;
- motywowanie do wspierania oddziaływań Ośrodka w zakresie profilaktyki.

Realizowane zadania i treści **w obszarze pracy kadry pedagogicznej i całego personelu Ośrodka** mają na celu:

- poszerzenie wiedzy i kompetencji w zakresie profilaktyki;
- doskonalenie nauczycieli i wychowawców z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy, rozwiązywania konfliktów, podejmowania interwencji profilaktycznych, reagowania w sytuacjach kryzysowych;
- rozwój osobisty kadry Ośrodka poprzez samodoskonalenie się;
- tworzenie lokalnych sieci wsparcia dla wychowanek przeżywających kryzysy rozwojowe i życiowe (szkoła – ośrodek – dom rodzinny – środowisko lokalne);
- ujednoczony system kar i nagród oraz obowiązujących norm, priorytetów i wymagań;
- rozszerzenie kontaktów ze specjalistami i instytucjami zajmującymi się profilaktyką;
- wypracowanie płynnego i rzetelnego przepływu informacji o wychowankach w celu szybkich interwencji i oddziaływań wychowawczych.

IV. POZIOM PROFILAKTYKI – KIERUNKI DZIAŁAŃ

Profilaktyka, jako kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, obejmuje równoległe trzy nurty działania:

- wspomaganie dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (za: Z. B. Gaś, Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja, MENiS, 2003).

Model pracy wychowawczo-profilaktycznej naszej Placówki opiera się na szeroko pojętej koncepcji traktowania profilaktyki jako działania w kierunku zarówno chronienia (ograniczanie lub eliminowanie czynników ryzyka), jak i zapobiegania (wzmacnianie czynników chroniących).

W związku z szerokim spectrum występujących wśród wychowanek zaburzeń oraz częstotliwością podejmowanych przez nie zachowań ryzykownych, w Ośrodku realizowane są zadania z zakresu trzech poziomów profilaktyki: uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Profilaktyka uniwersalna adresowana jest do wszystkich wychowanek Placówki. Ma ona dwa cele: promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. Główne działania to dostarczenie wiedzy i uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, które pozwolą dziewczętom radzić sobie z wymogami życia, emocjami.

Profilaktyka selektywna odnosi się do grupy wychowanek, które z uwagi na szczególne warunki życiowe podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, uczennice z problemami szkolnymi). Jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych. Główne działania podobne są do działań profilaktyki uniwersalnej, lecz uwzględniają specyfikę potrzeb i problemów danej podgrupy.

Profilaktyka wskazująca odnosi się do wychowanek z grupy zwiększonego ryzyka, u których występują wczesne objawy dysfunkcji, utrwalone zachowania ryzykowne. Jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji oraz przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Główne działania to indywidualna diagnoza przyczyn oraz interwencja, także w środowisku rodzinnym.

Działania podejmowane na tych trzech poziomach profilaktyki różnią się intensywnością i czasem trwania. Im głębszy poziom profilaktyki, tym działania są dłuższe i bardziej intensywne. Równocześnie, im głębszy poziom profilaktyki, tym mniejsza jest liczba odbiorców.

Na wszystkich poziomach profilaktyki w Programie Profilaktyki MOS w Piasecznie wykorzystano różne **strategie profilaktyczne**:

- strategie informacyjne:

dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych, a tym samym umożliwienie dokonania racjonalnego wyboru;

- strategie edukacyjne:

pomoc w rozwijaniu i kształtowaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, opierania się naciskom ze strony otoczenia);

- strategie działań alternatywnych:

pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (przynależności, akceptacji) oraz osiągnięcie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną.

V. METODY I FORMY PRACY

Metody i formy pracy profilaktycznej dostosowane są do potrzeb wychowanek i specyfiki grupy wychowawczej.

Cele działań profilaktycznych **w obszarze pracy z wychowanką** realizowane są przez:

- rozmowy indywidualne i grupowe uczennic oraz rodziców/opiekunów z dyrektorem, pedagogiem szkolnym, psychologiem, księdzem, wychowawcami oraz nauczycielami;
- zajęcia integracyjno-adaptacyjne dla nowych wychowanek;
- zajęcia interwencyjne z wychowankami, zgodnie z aktualnymi potrzebami;
- porady w zakresie doradztwa zawodowego;
- projekty o tematyce profilaktyki uzależnień (apele grupowe);
- spotkanie z przedstawicielem Policji;
- organizowanie spektakli profilaktycznych;
- projekcja filmów edukacyjnych;
- wycieczki i wyjazdy profilaktyczno-wychowawcze;
- przekazywanie informacji, ulotek, broszur;
- zajęcia alternatywne - koła zainteresowań, imprezy, uroczystości szkolne, konkursy, wolontariat w Hospicjach oraz Domach Pomocy Społecznej,
- udział w programach i kampaniach profilaktycznych.

Cele działań profilaktycznych **w obszarze pracy z rodzicami/opiekunami** realizowane są przez:

- spotkania psychologa, pedagoga szkolnego, księdza i dyrektora z rodzicami wychowanek;
- przekazanie rodzicom aktualnych informacji o możliwościach spędzania czasu wolnego przez młodzież na terenie szkoły (zajęcia pozalekcyjne);
- organizowanie spektakli profilaktycznych dla rodziców;
- spotkanie rodziców z przedstawicielem Policji;
- udostępnianie materiałów informacyjnych o treści profilaktycznej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji dla rodziców;
- dostarczenie rodzicom informacji dotyczących innych placówek wspierających rodzinę;
- zapraszanie i angażowanie rodziców do imprez okolicznościowych na terenie Placówki.

Cele działań profilaktycznych **w obszarze pracy z kadrą pedagogiczną i całym personelem Ośrodka** realizowane są przez:

- szkoleniowe Rady Pedagogiczne dotyczące zagadnień z zakresu profilaktyki uzależnień;
- zajęcia warsztatowe prowadzone przez pedagoga szkolnego i psychologa;
- spotkania zespołów wychowawczych oraz klasowych zespołów nauczycielskich;
- wymianę doświadczeń i dzielenie się spostrzeżeniami z zakresu profilaktyki;
- propozycje scenariuszy zajęć wychowawczych;
- współpracę organów szkoły – Samorząd Uczniowski, Radę Pedagogiczną, Zespół Wychowawczy;

- współpracę z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Policją, Strażą Miejską, Ośrodkami Pomocy Społecznej na terenie całego kraju;
- szkolenia i konferencje z zakresu profilaktyki społecznej.

VI. OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Podstawą powodzenia wszystkich oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych jest bieżąca współpraca całej kadry pedagogicznej Ośrodka. Reakcja na każdy przejaw negatywnego zachowania winna być oparta na planie oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych, regulaminie Ośrodka oraz opracowanych procedurach.

W ramach realizacji Programu Profilaktyki MOS działania szczegółowe w poszczególnych obszarach problemów wychowawczych obejmują konkretne zadania:

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

- Diagnoza problemu używania środków psychoaktywnych (papierosy, alkohol, leki, narkotyki, dopalacze) wśród wychowanek.
- Prelekcje, dostarczanie materiałów informacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.
- Otoczenie opieką profilaktyczną dziewcząt z grupy podwyższonego ryzyka.
- Kształtowanie odpowiedzialności za swoje zdrowie, wykształcenie zachowań sprzyjających zdrowiu.
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- Rozwijanie umiejętności asertywnych oraz prawidłowych relacji interpersonalnych.
- Promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego – rozwój zainteresowań, pasji.
- Korygowanie negatywnych wzorców zachowań.
- Edukacja prozdrowotna.
- Pedagogizacja rodziców.

PROFILAKTYKA RYZYKOWNYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH

- Diagnoza problemu podejmowania ryzykownych zachowań seksualnych przez wychowanki.
- Spotkania uświadamiające zagrożenia wynikające z podejmowania ryzykownych zachowań seksualnych.
- Promowanie życia – ukazywanie życia w kontekście daru od Boga – prelekcja o aborcji.
- Zajęcia wzmacniające poszanowanie własnej godności – godności kobiety.
- Warsztaty prowadzone przez koordynatorów i streetworkerów w ramach projektu „Misja Małgorzata” dotyczące problemu handlu ludźmi, prostytutkami, sponsoringu.
- Prelekcje dotyczące planowania rodziny, naturalnej regulacji poczęć.
- Pedagogizacja rodziców.

PROFILAKTYKA AGRESJI I AUTOAGRESJI

- Diagnoza skali zjawiska w Placówce.
- Wdrażanie programów/zajęć kształtujących umiejętności konstruktywnego rozwiązywania sytuacji trudnych, radzenia sobie z emocjami, podnoszenia kultury osobistej.
- Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla wychowanek, dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy.
- Kształtowanie zachowań prospołecznych – zachęcanie do podejmowania wolontariatu
- Działania korekcyjne wobec wychowanek z utrwalonymi zachowaniami agresywnymi wobec siebie i innych.
- Internalizacja zasad współżycia społecznego.
- Otoczenie opieką terapeutyczną wychowanek podejmujących różne formy autoagresji.
- Zajęcia wychowawczo-profilaktyczne w kierunku wzmacniania poczucia wartości, chęci do życia, przeżywania młodości z pasją.
- Pedagogizacja rodziców.

PROFILAKTYKA NIEPOWODZEŃ SZKOLNYCH

- Analiza przyczyn trudności dydaktycznych wychowanek.
- Dostosowywanie wymagań do możliwości psychoedukacyjnych dziewcząt.
- Wyrównywanie braków edukacyjnych.
- Dostrzeganie małych sukcesów – wzmacnianie pozytywne, motywowanie do większego wysiłku intelektualnego.
- Rozwijanie umiejętności samooceny.
- Usprawnianie ogólnorozwojowe wspomagające proces uczenia się.
- Terapia pedagogiczna.
- Pedagogizacja rodziców.

PROFILAKTYKA ZAGROZEŃ PRZESTRZENI MEDIALNYCH

- Diagnoza korzystania i zaangażowania wychowanek w przestrzeń medialną.
- Prelekcje dotyczące zagrożeń przestrzeni medialnej.
- Zajęcia w kierunku kształtowania indywidualnego systemu wartości, odkrywania i budowania tożsamości ludzkiej.
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości, pobudzenie wychowanek do rozwoju osobistego i rozwoju zainteresowań.
- Internalizacja zasad współżycia społecznego.
- Zajęcia z zakresu nabywania umiejętności społecznych, współżycia w grupie, społeczeństwie, komunikacji interpersonalnej.
- Pedagogizacja rodziców.

PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

- Kształtowanie właściwych postaw wobec swojego ciała i zdrowego trybu życia.
- Wyrobienie nawyku dbania o zdrowie swoje i innych oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

- Prelekcje na temat zdrowego odżywiania, chorób cywilizacyjnych (otyłość, bulimia, anoreksja).
- Podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczennic w zajęcia wychowania fizycznego.
- Prelekcja o skutkach nieprawidłowego trybu życia.
- Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych.
- Eliminowanie postaw hipochondrycznych, wzmacnianie realnego obrazu siebie.
- Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności związanych z funkcjonowaniem własnego organizmu.

PROFILAKTYKA UCIECZEK Z PLACÓWKI

- Wdrażanie wychowanek do pracy nad własnym rozwojem (budowanie poczucia własnej wartości, kształtowanie umiejętności interpersonalnych, konstruktywnego rozwiązywania problemów).
- Wdrażanie wychowanek do podejmowania odpowiedzialności za swoje słowa i czyny.
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- Proponowanie aktywnych form odpoczynku – alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego.
- Budowanie więzi z Placówką i między sobą poprzez troskę o piękno i estetykę najbliższego otoczenia.
- Kształtowanie umiejętności budowania prawidłowych relacji rówieśniczych i z osobami dorosłymi (opartych na prawdzie, zaufaniu, miłości).

VII. OCZEKIWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I EWALUACJA

Preferowany przez nas model pracy dydaktycznej, profilaktyczno-wychowawczej i terapeutycznej opiera się na założeniu, że dostarczenie dziecku odpowiednio zorganizowanych działań może wywołać zmianę negatywnych wzorców zachowań. Realizacja założeń i celów Programu profilaktyki ma doprowadzić do konkretnych zmian w funkcjonowaniu społecznym, emocjonalnym i intelektualnym naszych wychowanek. Ich efektem winno być:

- wzmocnienie samooceny wychowanki jako podstawa powodzenia działań profilaktycznych;
- wzrost świadomości w odniesieniu do korzyści wypływających ze zdrowego stylu życia;
- wzrost umiejętności dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów;
- wzrost asertywności wychowanek, umiejętności otwarcia się na drugiego człowieka i jego zrozumienia przy jednoczesnym poszanowaniu własnej godności;
- stworzenie przyjaznego klimatu i atmosfery w Placówce i domu rodzinnym;
- zmniejszenie częstotliwości podejmowania zachowań ryzykownych.

Ewaluacja

Planujemy ocenę skuteczności i efektywności zajęć profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych poprzez:

- okresową ocenę sytuacji wychowanek;
- spotkania diagnostyczne (tworzenie diagnoz i omawianie kierunków pracy);
- analizę bieżących potrzeb wychowanek podczas posiedzeń Zespołów Wychowawczych;
- sprawdzanie efektów oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych w ramach założeń planów wychowawczych;
- sprawdzanie efektów podczas prowadzonych badań jakości pracy Ośrodka ewaluujących organizację i przebieg oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych;
- okresową diagnozę sytuacji w zakresie wybranych zjawisk patologicznych.

Zatwierdzono na Radzie Pedagogicznej dn. 19.10.2015 r.